



JUSTITSMINISTERIET

Folketinget  
Retsudvalget  
Christiansborg  
1240 København K

Dato: 6. februar 2015  
Kontor: Formueretskontoret  
Sagsbeh: Katrine Drejer Vienberg  
Sagsnr.: 2015-0037-0116  
Dok.: 1471722

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 2 vedrørende forslag til lov om fremtidsfuldmagter (L 93), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 26. januar 2015.

Mette Frederiksen

/

Thomas Klyver

Slotsholmsgade 10  
1216 København K.

Telefon 7226 8400  
Telefax 3393 3510

[www.justitsministeriet.dk](http://www.justitsministeriet.dk)  
[jm@jm.dk](mailto:jm@jm.dk)

**Spørgsmål nr. 2 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om fremtidsfuldmagter (L 93):**

”Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 26. januar 2015 fra Ældre Sagen, jf. L 93 - bilag 3.”

**Svar:**

1. Justitsministeriet har noteret sig, at Ældre Sagen udtrykker betænkelighed i forhold til indførelse af en fremtidsfuldmagtsordning. Dette står i modsætning til de øvrige høringsparters positive holdning til lovforslaget, jf. nærmere herom i pkt. II, 1 i den kommenterede høringsoversigt vedrørende lovforslaget (REU 2014-15, L 93, bilag 1).

Ældre Sagen peger i stedet for en fremtidsfuldmagtsordning på, at foreningen – med henblik på at give pårørende mulighed for at hjælpe et ældre familiemedlem, hvis denne ikke længere kan handle på egne vegne – har udviklet tre standarder til ”pårørendefuldmagter”, hvor ægtefæller med almindeligt formuefællesskab og inden for dette kan give hinanden eller en anden pårørende fuldmagt til at hjælpe i henholdsvis ”personlige forhold”, ”økonomiske forhold” eller med ”fast ejendom”. Ældre Sagen anfører, at foreningen har valgt at udfærdige tre afgrænsede fuldmagter for at sikre, at fuldmagtsgiver kan gennemskue bedre og mere præcist, hvad der gives fuldmagt til.

Pårørendefuldmagterne er papirbaserede fuldmagter, som træder i kraft på underskrivelsestidspunktet og derefter kan anvendes af fuldmægtigen.

Denne type fuldmagter benævnes generelt ”vedvarende fuldmagter”, fordi de vedbliver med at være i kraft, uanset om fuldmagtsgiverens tilstand ændres.

2. Det er Justitsministeriets opfattelse, at en ordning med pårørendefuldmagter ikke er en hensigtsmæssig eller tilstrækkelig løsning på de problemstillinger, som er baggrunden for forslaget om at indføre en fremtidsfuldmagtsordning, jf. bl.a. pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det skyldes bl.a., at en vedvarende fuldmagt er en helt anden type fuldmagt end en fremtidsfuldmagt. Ved en vedvarende fuldmagt bliver fuldmægtigen legitimeret til at handle på fuldmagtsgiverens vegne allerede fra oprettelsestidspunktet og ikke først senere hen, når fuldmagtsgiveren ikke

længere selv kan varetage sine forhold. Dette indebærer, at fuldmagtsgiveren ved at give en sådan vedvarende fuldmagt skal være indstillet på, at fuldmægtigen fra og med oprettelsestidspunktet bliver legitimeret til at handle på fuldmagtsgiverens vegne – f.eks. til at sælge fuldmagtsgiverens faste ejendom – også selv om behovet for repræsentation endnu ikke er aktuelt, fordi fuldmagtsgiveren stadig fuldt ud er i stand til at varetage sine forhold selv, og måske aldrig vil blive aktuelt. En fremtidsfuldmagt vil derimod først træde i kraft, når og hvis behovet opstår.

Endvidere bygger aftalelovens fuldmagtsregler, som vedvarende fuldmagter gives i henhold til, grundlæggende på, at fuldmagtsgiver er habil og i stand til at instruere og føre tilsyn med fuldmægtigen og om nødvendigt tilbagekalde fuldmagten. Denne forudsætning svigter, når fuldmagtsgiver ikke længere har evne til at varetage egne forhold, og medmindre fuldmagtsgiveren kommer under værgemål, er der ikke nogen til at overtage denne rolle. Selv om fuldmægtigen misbruger fuldmagten, vil fuldmagtsgiveren i disse tilfælde ofte ikke være i stand til at tilbagekalde fuldmagten, der således vil blive ved med at gælde – i værste fald indtil fuldmagtsgiveren går konkurs, kommer under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne eller dør.

Efter den foreslåede fremtidsfuldmagtsordning vil Statsforvaltningen for at beskytte fuldmagtsgiveren føre tilsyn med fremtidsfuldmægtigene. Statsforvaltningen vil kunne sætte fremtidsfuldmagter ud af kraft, hvis fremtidsfuldmægtigene misbruger deres beføjelser.

Med vedvarende fuldmagter tages der endvidere ikke højde for, at aftalparter, herunder professionelle aftalparter som banker, i mange tilfælde vil være meget tilbageholdende med at acceptere en sådan fuldmagt, når de får kendskab til, at fuldmagtsgiveren ikke længere har evne til selv at varetage sine forhold. Det kan bl.a. skyldes frygt for, at aftalen vil være ugyldig som følge af fuldmagtsgiverens tilstand. Konsekvensen heraf vil ofte være, at fuldmægtigen – stik imod fuldmagtsgiverens forventning – ikke er i stand til at handle på vedkommendes vegne. Det anførte opleves som et meget stort problem hos de fleste af de interesseorganisationer mv., som Justitsministeriet har været i kontakt med i forbindelse med udarbejdelsen af lovforslaget.

Desuden tages der med pårørendefuldmagterne ikke højde for, at retsvirkningerne af en fuldmagt i personlige forhold er usikre, fordi aftalelovens fuldmagtsregler alene omfatter økonomiske aftaleforhold. Det indebærer,

at fuldmagtsgiveren til trods for sine tilkendegivelser ikke kan være sikker på, at fuldmægtigen rent faktisk kan handle på vedkommendes vegne.

Med lovforslaget gøres der op med de anførte problemstillinger, idet der etableres en lovbestemt ordning, som indebærer en væsentlig mere betryggende retsstilling for både fuldmagtsgivere og tredjeparter.

**3.** I forhold til Ældre Sagens synspunkt om fordelene ved forskellige og afgrænsede fuldmagter bemærkes det, at det kan være vanskeligt at opretholde en adskillelse mellem en fuldmagt i økonomiske forhold og i personlige forhold. Som et eksempel herpå kan nævnes, at hvis en person ønsker at ansøge sin kommune om et hjælpemiddel, vil ansøgningen herom være et personligt forhold. Men hvis der er knyttet et element af egenbetaling hertil, vil der samtidig være tale om et økonomisk forhold. Hvis en fremtidsfuldmægtig skal kunne varetage fuldmagtsgivers forhold i et sådant tilfælde, må fremtidsfuldmagten nødvendigvis kunne omfatte både personlige og økonomiske forhold.

Justitsministeriet finder på den baggrund ikke, at der bør være en obligatorisk opdeling af fremtidsfuldmagter, som skitseret af Ældre Sagen. Derimod bør det være op til den enkelte fuldmagtsgiver at bestemme sin fremtidsfuldmagts indhold og omfang ud fra den pågældendes situation. Efter den foreslåede ordning vil det således både være muligt at oprette en meget generel og bred fremtidsfuldmagt, men også at oprette en fremtidsfuldmagt til kun at omfatte et eller flere nærmere afgrænsede forhold.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 2, må en fremtidsfuldmagt i almindelighed forventes at blive oprettet som en generel fuldmagt, der giver meget vide beføjelser til at handle på fuldmagtsgiverens vegne. Det vil i almindelighed være i fuldmagtsgivers interesse, fordi det på forhånd kan være vanskeligt at forudse, hvilke forhold der vil kunne opstå behov for at repræsentere fuldmagtsgiver i. En for begrænset fuldmagt kan føre til, at fuldmagtsgivers forhold ikke vil kunne varetages, hvorefter en værgemålssag kan være den eneste mulige løsning – og en af grundene til at oprette en fremtidsfuldmagt vil ofte netop være ønsket om at undgå værgemål.

Det bemærkes hertil, at Justitsministeriet – som det fremgår af pkt. 2.4.2 og 4.1.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger – er opmærksom på, at det kan være vanskeligt for borgerne at gennemskue de muligheder og faldgruber, som aftalefriheden ved den foreslåede fremtidsfuldmagtsord-

ning kan indebære. Hvis lovforslaget vedtages, vil Justitsministeriet derfor i samarbejde med relevante myndigheder og organisationer udarbejde en vejledning om fremtidsfuldmagter. Der vil ligeledes blive udarbejdet standardkoncepter for fremtidsfuldmagter, der vil være udformet med henblik på at dække, hvad der almindeligvis vil være behov for. Borgere med almindelige behov vil således ikke være overladt til selv at skulle udarbejde fremtidsfuldmagten fra bunden, men vil kunne vælge at benytte sig af disse standardkoncepter.

**5.** For så vidt angår Ældre Sagens bekymring for en fremtidsfuldmagtsordnings betydning for fuldmagter, der er meddelt efter de gældende regler i aftaleloven, bemærker Justitsministeriet, at lovforslaget ikke begrænser adgangen til at meddele fuldmagt efter aftaleloven. Den foreslåede ordning er et tilbud, som borgerne kan vælge at benytte sig af.

Lovforslaget vil imidlertid indebære en væsentlig mere betryggende retsstilling for både fuldmagtsgivere og tredjeparter, og borgerne vil formentlig af de grunde foretrække at benytte fremtidsfuldmagtsordningen.

**6.** I forhold til Ældre Sagens synspunkt om, at der i stedet for at indføre en fremtidsfuldmagtsordning burde arbejdes på at forbedre værgemålssystemet, f.eks. ved hurtigere sagsbehandling og lettere adgang til at få udpeget personer til varetagelse af forskellige delområder, bemærker Justitsministeriet, at formålet med lovforslaget er at styrke borgernes selvbestemmelsesret ved at etablere et enkelt og privatretligt alternativ til værgemål. Hensigten er således, at borgerne på forhånd – og mens de er i stand til det – kan få indflydelse på, hvordan deres forhold skal varetages, hvis de på et tidspunkt ikke længere har evne til at varetage disse selv.

Værgemål bestemmes derimod af det offentlige på et tidspunkt, hvor den omhandlede person er blevet ude af stand til selv at varetage sine forhold – og dermed ofte ude af stand til at gøre sin indflydelse gældende under værgemålssagen. En hurtigere sagsbehandling af værgemålssager og lettere adgang til at få udpeget personer til varetagelse af forskellige delområder vil således ikke styrke borgernes selvbestemmelsesret, således som det er tilsigtet med lovforslaget.